

Herijkt Plan de Venen

Concept
Versie 13 maart 2006
Projectgroep Herijking de Venen
Onno Raymakers

HERIJKT PLAN VAN AANPAK DE VENEN, 2006

Projectgroep Herijking Plan de Venen,
Projectleider Onno F.E. Raymakers.

Concept, 13 maart 2006

Verantwoording

Dit concept is opgesteld door de projectgroep Herijking. De teksten zijn aangepast naar aanleiding van de bespreking in ambtelijke doelgroepoverleggen en het Algemeen Bestuur de Venen op 8 februari 2006. Hierbij is het volgende aangepast:

- *Het plan is duidelijk ingekaderd in het ontwikkelingsprogramma voor het Groene Hart.*
- *In het plan zijn paragrafen over de integrale aanpak van de opgaven in de Venen en proces en communicatie opgenomen (hoofdstuk 1).*
- *Beleidsuitspraken zijn samenvattend gebundeld.*
- *De tabel van hoofdstuk 4 is vereenvoudigd naar de doelstellingen van het Investeringsbudget Landelijk Gebied. De “smart” vertaling van de oorspronkelijke tabel is opgenomen in bijlage 4.*

De inschatting welk deel van het plan in de periode 2007-2013 uitgevoerd kan worden en welk deel in 2013-2020 is nog onderwerp van onderhandeling tussen Rijk en Provincies over het Investeringsbudget Landelijk Gebied en het Ontwikkelingsprogramma Groene Hart. In dit concept wordt een inzet voor die onderhandeling gegeven. Onduidelijkheden daarin zijn cursief aangegeven.

INHOUD

INHOUD	3
SAMENVATTING	5
1. INLEIDING.....	6
Voorafgaand aan de herijking.....	6
Uitgangspunten	6
Integrale opgave (Herijkt) Plan de Venen	7
Proces en communicatie	8
Opzet herijkt plan	8
2.1. Landschapsontwikkelingskader de Venen.....	9
2.2 Aanpak Veenweiden:	10
2.3 Verkenning Groot Mijdrecht Noord	11
2.4 Natte As	12
3. VERNIEUWING AFSPRAKEN 1998	14
3.1 Grondverwerving, Flankerend beleid en Kavelruil.....	14
3.2 Landbouw.....	14
3.3 Recreatie	15
3.4 Natuur.....	15
3.5 Water	17
3.6 Milieu	18
3.7 Plattelandsontwikkeling	18
3.8 Uitvoeringsproces/Overig	18
4. OPGAVEN HERIJKT PLAN DE VENEN 2006	19
Natuur	19
Recreatie	21
Landschap	21
Landbouw.....	21
Water	21
Bodem.....	21
Sociaal Economische Vitalisering.....	21

5. UITVOERING.....21

Kaart ruimtelijke keuzen

Bijlage 1: Kaders voor de herijking van het Plan van Aanpak de Venen, februari 2005

Bijlage 2: Hoofdpijnen herijking Plan de Venen, oktober 2005

Bijlage 3: Voorstel voor Landschapsontwikkelingskader

Bijlage 4: Overzicht doelen en maatregelen herijkt plan de Venen 2006

SAMENVATTING

Een herijking van het Plan van Aanpak de Venen vond plaats als gevolg van een evaluatie in 2004.

Belangrijkste punt van deze evaluatie was dat de uitvoering versterkt moet worden.

Tevens moeten enkele aanvullende nieuwe opgaven worden geformuleerd op het gebied van landbouw, natuur en water.

Belangrijk kader is het **Ontwikkelingsprogramma Groene Hart** waarin een ontwikkelingsrichting voor het Groene Hart is uitgewerkt. De Venen is hierin benoemd tot icoon en dient een voorbeeld te zijn voor de uitvoering in het Groene Hart. Belangrijk voor De Venen is de uitwerking van het **veenweidebeleid**, waarin wateropgave en bodemdaling aanleiding vormen tot een herziene ruimtelijke opgave.

In dit herijkte Plan van Aanpak de Venen zijn allereerst de doelen **geconcretiseerd** (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden), zodat meer richting gegeven wordt aan de uitvoering.

De doelen zijn vertaald naar een **integrale ruimtelijke opgave** voor een duurzame inrichting en beheer van het veenweidegebied De Venen. Hierin worden perspectieven geboden aan:

- Landbouw: structuurversterking, aanbod Groene en Blauwe Diensten;
- Natuur: ecologische hoofdstructuur (EHS), ecologische verbindingen en natte as;
- Water: duurzaam waterbeheer, gekoppeld aan grotere peilvakken;
- Recreatie: volop recreatiemogelijkheden in het gebied: routes, start- en knooppunten, Marickenland.

Belangrijke uitgangspunten om de **uitvoering** daadwerkelijk te **realiseren** zijn:

- Samenwerking met het gebied (ondernemerschap wordt beloond);
- Actieve inzet op grondverwerving en kavelruil;
- Extra middelen vanuit Rijk (met name ILG en FES), provincies en overige partners.

Dit herijkte Plan de Venen wordt vastgesteld in alle vertegenwoordigende organen van de partners en vormt hiermee een nieuwe basis waarmee alle partijen, met meer middelen en nieuw elan, daadwerkelijk tot uitvoering kunnen komen. De Venen is dat zeker waard!

1. INLEIDING

Voorafgaand aan de herijking

In 1998 hebben 26 partijen het Convenant de Venen ondertekend. In het hierbij horende Plan van Aanpak de Venen (1998) hebben zij afgesproken vóór 2020 meer natuur, een betere toekomst voor de landbouw en volop recreatie in het gebied tussen Alphen aan den Rijn en Abcoude te realiseren.

In 2004 is een evaluatie uitgevoerd van de eerste periode van het Plan van Aanpak de Venen (1998-2004). Daarin is geconstateerd dat er al het nodige tot stand is gebracht: er is al vrij veel grond aangekocht en er is een systeem van vrijwillige kavelruil opgezet. Een aantal fiets-, wandel en kanoroutes, is ook al gerealiseerd.

De uitvoering werd echter bemoeilijkt door onvoldoende middelen en bestuurlijke slagkracht. Aanbevolen werd de **uitvoering te versterken**, onder meer door een duidelijkere rolverdeling en concretere afspraken over afrekenbare doelen. Daarvoor moeten jaarlijks voldoende financiële middelen beschikbaar komen om een adequate uitvoering van het Plan van Aanpak te garanderen.

Tegelijkertijd zijn er **enkele nieuwe opgaven** geformuleerd die ingebouwd moeten worden in het Plan de Venen. Omdat deze vooral veranderingen in het Utrechts deel van de Venen omvatten, hebben Provinciale Staten van Utrecht in februari 2005 het bestuur van de Venen kaders gegeven waaraan het herijkte plan moet voldoen (zie bijlage 1).

Het Dagelijks Bestuur van Stichting Ontwikkeling de Venen heeft vervolgens in oktober 2005 de hoofdlijnen van de herijking na advies van het Algemeen Bestuur vastgesteld (zie bijlage 2). De uitwerking van deze

hoofdlijnen wordt gegeven in dit Herijkte Plan de Venen. Voor de overzichtelijkheid is de kern van het herijkte plan gevat in een kaart en een tabel (hoofdstuk 4 en bijlage 4) waarin alle opgaven beknopt zijn verwoord.

Noodzakelijkerwijze blijft een plan op dit schaalniveau vrij globaal. Dit geeft gedurende de looptijd ruimte voor de nodige uitvoeringskeuzen op plaatselijk niveau.

Belangrijke aanbeveling was de onderdelen van het plan “SMART” te maken, en dus de doelstellingen en te nemen maatregelen specifiek, mmeetbaar, aacceptabel, rrealistisch en tijdsgebonden te beschrijven. Dit is hier gebeurd.

De tabel in bijlage 4 volgt de oorspronkelijke tabel van het Plan van Aanpak 1998 (+ de latere aanvullingen), maar wel meer geclusterd en op punten specifiek ingevuld. De nieuwe clustering volgt de rijksdoelen in het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG). De tabel in hoofdstuk 4 geeft deze samengevat weer.

Hierbij is helder aangegeven wat de bestaande afspraken zijn en welke daarbij komen als gevolg van de nieuwe opgaven, c.q. de aanpassingen van het beleid. Ook verminderde ambities zijn op onderdelen aangegeven.

De afspraken rond de ILG zorgen ook voor andere verantwoordelijkheden voor de uitvoering. De kolom *wie voert uit* is daarop aangepast.

Uitgangspunten

De landinrichtingen van Bodegraven-Noord en Amstelland worden in principe in 2007 afgerond. Taakstellingen voor deze landinrichtingen zijn vooralsnog niet opgenomen in dit herijkte plan. Nog niet gerealiseerde taakstellingen en nieuwe, aanvullende taakstellingen kunnen gedurende de

komende uitvoeringsperiode toegevoegd worden en tot bijstelling van dit herijkte plan leiden.

Bij het “smart” formuleren van de opgaven in hoofdstuk 4 is aangenomen dat de realisatietermijn tot en met 2018 loopt. De termijn voor realisatie grondverwerving is gesteld op 2015.

De aangegeven dekking is indicatief en afhankelijk van nadere besluitvorming bij Rijk en provincies. Inzet van Europese cofinanciering is op dit moment nog niet duidelijk.

Vanwege recente wijzigingen in het besluit over de Milieu Effect Rapportage geldt voor het plan, vanwege de hoeveelheid functieverandering naar natuur en recreatie, een plicht voor een Milieu Effect Rapportage (MER). De projectgroep onderzoekt hoe deze op een pragmatische wijze ingevoegd kan worden.

Integrale opgave (Herijkt) Plan de Venen

De centrale doelstelling van het Plan van Aanpak 1998 is: “het tot stand brengen van een samenhangend gebied met natuur- en recreatieontwikkeling, waarbij in de blijvende landbouwgebieden wordt gestreefd naar handhaving en verdere versterking van een duurzame landbouw, en het bereiken van een water- en milieukwaliteit behorend bij de aanwezige of te realiseren functies.”

Concreet zijn de doelen in het herijkte plan vertaald naar een **integrale ruimtelijke opgave** voor een duurzame inrichting en beheer van het (veenweide)gebied De Venen. Hierin worden perspectieven geboden aan:

- Landbouw: structuurversterking, aanbod Groene en Blauwe Diensten;
- Natuur: ecologische hoofdstructuur (EHS), ecologische verbindingen en natte as;
- Water: duurzaam waterbeheer, gekoppeld aan grotere peilvakken;
- Recreatie: volop recreatiemogelijkheden in het gebied: routes, start- en knooppunten, Marickenland.

Deze centrale doelstelling moeten worden geplaatst in het kader van het **Ontwikkelingsprogramma Groene Hart** (OPGH). Het Rijk en de randstadprovincies hebben hierin gezamenlijk de ontwikkelingsrichting vastgesteld van het Groene Hart. De Venen zijn hierin benoemd tot icoon, d.w.z. essentieel voor het slagen van het Ontwikkelingsprogramma en een voorbeeld voor de uitvoering van het hele Groene Hart.

Het OPGH zet een nieuwe koers uit voor de veenweidegebieden en zet de uitvoering in gang. Dit vanwege het aanzienlijke effect voor het ruimtegebruik dat de combinatie van wateropgave en bodemdaling op de veengronden zal hebben. ‘**Functie volgt peil**’ is hierin een belangrijk principe (en te zien als een concrete uitwerking van de lagenbenadering), echter geen dogma. Voor De Venen worden enkele deelgebieden aangewezen waarin gezamenlijk met het gebied gezocht worden naar maatwerk voor uitvoering.

De voorstellen in deze herijking van het plan gaan daarom uit van een daadkrachtige aanpak voor de uitvoering, waarin perspectieven worden voor landbouw, natuur, recreatie, water, landschap en milieu.

Op een aantal punten wordt voorgesteld de uitvoering te verbeteren en aan te vullen met acties en maatregelen die de sociaal economische kracht van het gebied versterken.

Centraal in het uitvoeringsproces staan grondverwerving en vrijwillige kavelruil. Beschikbaarheid van grond op de juiste plaats gaat vooraf aan inrichtingsmaatregelen. Deze dienen zowel versterking van de landbouw (structuurversterking en bedrijfsvergroting), als de recreatie (realisatie routes en knooppunten) als de natuur (realisatie nieuwe natuurgebieden en verbindingzones). Ook voor meer ruimte voor waterbeheer kunnen deze instrumenten ingezet worden.

Inrichtingsprojecten worden gepland als de grond beschikbaar is. Naast inrichting worden met projecten en subsidies ontwikkelingen op gebied van landschap, plattelandsontwikkeling, ontwikkeling veenweiden,

duurzame landbouw, verduurzaming waterhuishouding en milieu gestimuleerd.

Proces en communicatie

De voorstellen in dit conceptplan zijn tot stand gekomen na ambtelijke en bestuurlijke bespreking in verschillende fasen. Over dit conceptplan zal het DB de partners consulteren. Hiertoe worden onder meer consultatiebijeenkomsten met gemeenteraden en algemene besturen van de waterschappen georganiseerd. Vervolgens zal het AB de Venen adviseren over de vaststelling. Het ontwerpplan zal conform het convenant de Venen 1998 in alle vertegenwoordigende organen van de partners worden vastgesteld. Vervolgens zal hierover een bredere publiekscommunicatie plaatsvinden.

In samenhang met het communicatieplan Groene Hart, zal ook de communicatiestrategie aangepast worden. Kernpunten hierin zijn het

bevorderen van participatie, het bevorderen van bottom up initiatieven vanuit het gebied en het ondersteunen van het verdere proces om de programmadoelen te realiseren. Centraal zal het aanjagen en het bevorderen van de uitvoering staan!

Opzet herijkt plan

In hoofdstuk 2 is aangegeven op welke manier de nieuwe opgaven op het gebied van landschap, landbouw en veenweiden, ruimte voor water en de robuuste natuurverbinding Natte As worden opgenomen. Deze worden aangegeven op de kaart ruimtelijke keuzen.

Hoofdstuk 3 geeft beknopt weer hoe de bestaande opgaven uit het convenant 1998 zijn verwerkt in het nieuwe plan. In hoofdstuk 4 zijn de opgaven in tabelvorm samengevat. Deze tabel verwijst naar de uitgebreide tabel van bijlage 4. In *het nog nader uit te werken* hoofdstuk 5 is beknopt weergegeven hoe het uitvoeringsproces verder wordt vormgegeven.

2. WAT IS NIEUW?

De kern van het herijkte plan is de bevestiging van de afspraken in het Plan van Aanpak/Convenant de Venen 1998. Deze afspraken zijn voor het overgrote deel opgenomen in het Herijkte Plan (zie hoofdstukken 3 en 4). In het Ontwikkelingsprogramma Groene Hart is aangegeven dat de aanpak in de Venen Icoon is voor de nieuwe koers in het veenweidegebied (zie 2.2.). Andere Iconen zijn de Verkenning van Groot Mijdrecht Noord (2.3) en de Natte As (2.4). Voor alle ontwikkelingen is van belang dat deze invulling geven aan de kwaliteitszonerings van het Groene Hart en daarom ook in een uitgewerkt landschapsontwikkelingskader (2.1) passen.

2.1. Landschapsontwikkelingskader de Venen

Alle ruimtelijke ontwikkelingen worden getoetst aan de bijdrage aan de kwaliteiten van het Landschap. Cultuurhistorische waarden vormen een belangrijk onderdeel van de landschapskwaliteiten. Deze kwaliteiten en waarden worden inzichtelijk gemaakt in het landschapsontwikkelingskader de Venen.

Ontwikkelingen in het landgebruik dreigen zonder sturing afbreuk te doen aan de grote landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten. Daarnaast kunnen ook ontwikkelingskansen onbenut blijven door onnodig restrictief beleid

Daarom heeft het Dagelijks Bestuur van de Venen besloten op basis van eerder vastgesteld landschapsbeleid en de kwaliteitszonerings voor het Groene Hart, zoals uitgewerkt in het Ontwikkelingsprogramma Groene Hart (november 2005), een

landschapsontwikkelingskader op te stellen. De provinciale cultuurhistorische atlas is hiervoor een belangrijk uitgangspunt.

Acties

Het Dagelijks Bestuur van de Venen (DB) werkt het landschapsontwikkelingskader in 2006 uit voor de verschillende deelgebieden. In bijlage 3 is aangegeven langs welke lijnen het DB deze uitwerking ziet. Richtinggevende uitspraken op de hoofdkwaliteiten zijn:

- *groene en recreatieve ontwikkelingen moeten passen in het ontginningspatroon en aansluiten bij lijnen in het landschap;*
- *de openheid van de aangegeven grote open ruimten dient geborgd te blijven.*
- *Bebouwing in het landelijk gebied wordt in principe alleen toegevoegd binnen de ontginningslinten en gekoppeld aan de voorwaarden dat deze bijdraagt aan ruimtelijke kwaliteit en aan het beheer van de omgeving.*
- *Ecologische corridors worden gevrijwaard van intensieve ontwikkelingen.*
- *Ontwikkelingen waarbij cultuurhistorische waarden in het geding zijn, worden aan het provinciale beleid zoals onder andere verwoord in het streekplan en de cultuurhistorische atlas getoetst.*
- *Voor grootschalige transformatieopgaven kan een gefundeerde afwijking van bovenstaande richtlijnen geboden zijn.*

Het DB zal het uitgewerkte kader in de loop van 2006 aanbieden aan de gemeenten en verzoeken deze als leidend in de belangenafweging in de bestemmingsplannen op te nemen. Dit kader kan ook ruimte geven aan ontwikkelingsplanologische experimenten, die bijdragen aan duurzame inrichting en beheer.

2.2 Aanpak Veenweiden:

De stuurgroep veenweiden ontwikkelt een samenhangende visie voor de ontwikkeling van de westelijke veenweidegebieden.

De overheden hebben met de agenda voor de westelijke veenweiden in juni 2004 een aantal ontwikkelpunten afgesproken. De consequenties voor Plan de Venen zijn hieronder beknopt aangegeven. Dit kan worden gezien als een nadere invulling van de afspraken die in 1998 zijn gemaakt voor (het grootste deel van) de gebieden met een verbrede landbouwdoelstelling

Acties:

1. *De overheden stellen een lange termijn visie voor de westelijke veenweiden op: centraal staat een transitie van het veenweidegebied naar het principe **functie volgt peil** (gereed voorjaar 2006). In watergebiedsplannen wordt gestreefd naar tegengaan van verdere versnippering van het watersysteem. Daar waar op korte termijn veranderingen aan de orde zijn, wordt met voorrang onderzocht of in samenspraak met de grondgebruikers andere arrangementen mogelijk zijn.*

2. *Agrarische ondernemers kunnen vanaf 2007 een subsidie aanvragen vanwege de natuurlijke handicaps in het veenweidegebied de regeling voor natuurlijke handicaps (94 € per ha per jaar). De provincies maken in 2006 op basis van bodemcriteria een kaart waar deze regeling van toepassing wordt.*
3. *Agrarische ondernemers worden door provincies, waterschappen en gemeenten uitgedaagd om extra groene en blauwe diensten te leveren voor de versterking en instandhouding van dit landschap. Regelingen voor agrarisch natuurbeheer, kleine landschapselementen, wandelpaden en waterbeheer worden gecoördineerd ingezet. Hiervoor ontwikkelen de overheden in 2006 een gezamenlijke catalogus die aan Europese regels wordt getoetst.*
4. *De westelijk veenweidegebieden hebben een comparatief voordeel doordat zij hoge landschappelijke waarden combineren met een ligging nabij of liever gezegd in de Randstad. Het is de uitdaging aan ondernemers om een multifunctionele bedrijfsvoering in te richten, waarbij naast productie van melk, ook hoogwaardige verblijfsrecreatie wordt geboden, arrangementen voor de stedeling, verwerking van producten, et cetera. Provincies en gemeente plannen hiervoor meer planologische ruimte aan de hand van het landschapskader en met meerwaarde voor landschapsbeheer en ontwikkeling (volgens het principe: voor wat, hoort wat).*
5. *Regionale overheden (provincies en gemeenten) hanteren een helder ruimtelijk beleid voor woningbouw in de veenweiden: in principe geen bebouwing omdat dat de beheerslasten voor de toekomst vergroot. Door het scherp stellen van de*

bebouwingsgrens kan de grondprijs verder dalen, wat de rentabiliteit van bedrijven ten goede komt.

6. *Water en ruimtelijke ordening: het grootste probleem in het waterbeheer is dat alle functies maximaal moeten worden bediend en dat bijvoorbeeld in de landbouw iedere grondgebruiker eenzelfde drooglegging wil. Dat kan niet langer. Het watersysteem moet robuuster en daardoor goedkoper en veiliger. Dat houdt in dat er grotere peilvakken komen en daarbinnen een grotere variatie in drooglegging zonder onderbemalingen. Daardoor worden de ongelijkheden binnen en tussen bedrijven groter. Compensaties en flankerend beleid zijn daarbij essentieel. Regionale overheden moeten deze doelen gezamenlijk realiseren en met flankerend RO beleid, de waterschappen gaan ondersteunen bij het nemen van peilbesluiten.*

Het DB de Venen acht een actieve aanpak het deelgebied Groot-Wilnis Vinkeveen (Gagel-Donkereind-Demmerik) gewenst om de termijn van onzekerheid en uitvoering kort te houden. Deze aanpak is primair gebaseerd op vrijwilligheid.

De planning van genoemde acties wordt in het voorjaar van 2006 “smart” gemaakt.

2.3 Verkenning Groot Mijdrecht Noord

Polder Groot Mijdrecht Noord (GMN) is een diepgelegen polder waar nu overwegend landbouw wordt bedreven. In de oostelijke helft is natte natuurontwikkeling afgesproken, waarbij ook middelen voor

aankoop en sloop van de bebouwing zijn gereserveerd. In de evaluatie is gebleken dat voor dit laatste nog een actievere realisatiestrategie nodig is, met name ook de uitwerking van adequate regeling met perspectief voor bewoners. Ook is gebleken dat de gereserveerde middelen hiervoor ontoereikend zijn.

Recent is een verkenning gestart naar de toekomst van de gehele polder naar aanleiding van geconstateerde waterkwaliteitsproblemen, het tekort aan schoon water in de regio en een vergroot risico op wateroverlast en bodemdaling. De problematiek in en om deze polder kent meer facetten. Door grote hoeveelheden zoute kwel zijn grote delen van de polder minder geschikt voor landbouw, waarvan de toekomst zeker ook in het licht van andere ontwikkelingen ongewis is. Er worden diverse strategieën voor de toekomst verkend om problemen aan te pakken en een duurzame inrichting te bewerkstelligen. Deze strategieën beogen allen transformatie van het oostelijk deel van de polder en al dan niet een transformatie van het westelijk deel. Een besluit voor een voorkeursstrategie volgt rond de jaarwisseling 2006/2007. Daarna wordt een planstudie gestart om de voorkeursstrategie om te zetten in een uitvoerbaar ontwerp.

- *Onderzoek in het kader van deze verkenning (januari 2006) wijst uit dat de water- en de natuuropgaven onder voorwaarden combineerbaar zijn. Het DB wil daarom de afspraken over natuurontwikkeling in GMN oost handhaven, en de uitvoering daarvan als vraag aan de verkenning meegeven.*
- *Bij een alternatieve bestemming voor GMN west zal het DB voorstellen om de reservering van 190 ha Ecologische Hoofd Structuur (EHS) (besluit 2001) te gebruiken voor versterking van de Natte As (zie ook 2.4).*

Acties:

- *Uitwerken strategieën die uitgaan van een combinatie van de natuur- en waterdoelen.*
- *uitvoeringsstrategie saneren bebouwing ontwikkelen in samenspraak met bewoners/gebruikers (financiering, nieuwe vestigingslokaties, ruimte voor ruimteregeling, e.d.)*
- *duidelijkheid over voorkeursstrategie begin 2007*

2.4 Natte As

Om de Ecologische Hoofdstructuur duurzaam te versterken zijn enkele robuuste ecologische verbindingen nodig. De natte as van Nederland van Lauwersmeer tot Zeeuwse Delta loopt door de Venen. Voor duurzame verbinding van de natuur in de Venen met die van het Vechtplassengebied en met natuurgebieden ten zuiden van de Nieuwkoopse plassen zijn aanvullende opgaven verkend.

Binnen de grenzen van het Plan de Venen zal het DB de voorkeursvariant van de Verkenning Natte As Utrecht (2005) uitwerken. Dit betekent een aanvullende natuuropgave in de polder Groot Wilnis-Vinkeveen en langs de Geuzensloot.

De definitieve keuze voor de verbinding ten oosten van de A2 behoeft een afdoende oplossing voor het kruisen van de spoorlijn en het Amsterdam Rijnkanaal en een goede aansluiting op de uitwerking van de Natte As in Noord-Holland. Beide provincies zullen met het Rijk afspraken maken over variantkeuze en financiering (voorjaar 2006).

Binnen de provincie Utrecht is naar schatting circa 800 hectare nodig voor de Natte As. Eerdere afspraken met het Rijk gingen uit van een aanvulling van circa 400 hectare. De ontbrekende 400 hectare wordt onder meer verkregen door herbegrenzing van de EHS langs de Kromme Mijdrecht en Amstel (circa 250-300 ha, conform het advies van de werkgroep waterbegroting en herbegrenzing EHS (nov. 2005), en eventueel de inzet van de reservering op Groot Mijdrecht Noordwest (190 ha, zie 2.3) of een overschot aan hectaren in de Vechtstreek.

Het DB zal de variantkeuze in samenhang met de nieuwe inzichten in het veenweidebeleid (functie volgt peil) uitwerken en gedeputeerde Staten van Utrecht en Noord-Holland verzoeken de uitwerking op te nemen in een herziening van het Natuurgebiedsplan de Venen en het Natuurgebiedsplan Vecht- en Plassengebied (2006/2007).

Met de instrumenten van grondverweving, flankerend beleid, vrijwillige kavelruil en inrichting zal de nieuwe natuurzone gerealiseerd worden. De provincie Utrecht zal bezien in welk gebiedskader de verbinding met de Vechtplassen ten oosten van de A2 wordt gerealiseerd. Indien het DB de Venen gevraagd wordt de uitvoering op te nemen, zal de gebiedsgrens in oostelijke richting verlegd worden.

- *Vanuit de Verkenning Natte As Zuid Holland is voor de verbinding naar gebieden ten zuiden van de Venen een aanvullende opgave van 120-170 ha in het plangebied van de Landinrichting Bodegraven Noord geadviseerd. De provincie zal hier een zoekgebied aanwijzen. De uitvoering zal worden*

afgestemd op de kansen voor grondverwerving en kavelruil na

afronding van de Landrichting.

3. VERNIEUWING AFSPRAKEN 1998

NB: Dit hoofdstuk kan pas definitief vorm krijgen als er meer duidelijkheid is over Rijksinzet in ILG en FES en inzet provincies op beleidssectoren (zomer 2006).

De taakverdeling tussen de overheden is anno 2006 anders dan bij het maken van de afspraken in 1998. Met name Nota Ruimte en de Agenda Vitaal Platteland en de daarbij behorende wetten en uitvoeringsregelingen als de Wet op de Inrichting van het Landelijk Gebied (WILG) en Het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) leiden ertoe dat de provincies verantwoordelijkheden krijgen die voorheen bij het Rijk lagen. Het Rijk maakt in het vervolg afspraken met de provincies over het realiseren van doelen in het landelijk gebied. Zo verdwijnen *naar verwachting* de Regeling Bedrijfsverplaatsing en Bedrijfsbeëindiging (RBB) en de Kwaliteitsimpuls Groene Hart (KIGH), waarvan bedrijven en overheden in de Venen veel gebruik hebben gemaakt. Zij kunnen dit nog *tot en met 2006* doen.

Daarbij komt dat het Rijk door gewijzigde prioriteiten minder middelen beschikbaar stelt voor bepaalde doelen uit het Plan van Aanpak 1998. Dit betreft met name landbouwdoelstellingen en bijdragen aan recreatie. Anderzijds stelt het Rijk hopelijk extra geld beschikbaar vanuit het fonds economische structuurversterking (FES) voor een duurzame inrichting van het veenweidegebied. Ook voor de doelstellingen in de nationale landschappen, waaronder het Groene Hart, komt geld beschikbaar. Naast veranderingen in budgetten, biedt de veranderde koers ook meer ruimtelijke mogelijkheden aan de gebieden om een deel van de gewenste

ontwikkelingen te realiseren, bijvoorbeeld met rood voor groen constructies.

Onderstaand wordt per thema beknopt aangegeven wat de veranderingen zijn en hoe de provincies, gemeenten en waterschappen die ondervangen.

3.1 Grondverwerving, Flankerend beleid en Kavelruil

- *Het DB streeft een actieve aanpak van grondverwerving na in aantal deelgebieden: het DB verwacht dat Rijk en Provincies hiervoor voldoende middelen beschikbaar stellen.*
- *Een adequate verplaatsingsregeling is nodig voor bedrijven met toekomstperspectief in te natte gebieden. Het DB stelt voor hiervoor onder meer de gereserveerde middelen voor de Extraplusregeling in te zetten.*
- *Het DB verzoekt de gemeenten waar mogelijk planologische middelen in te zetten om de grondverwerving te bespoedigen.*

3.2 Landbouw

Door verandering van het Rijksbeleid is de financiering van gemaakte afspraken over versterking van de landbouw onzeker geworden. In de overleggen over invoering van het ILG hebben de provincies met het Rijk afgesproken dat er middelen voor landbouwdoeleinden in gebiedsgerichte uitvoering beschikbaar blijven. Daarom stelt het DB voor de eerdere afspraken zoveel mogelijk adequaat uit te voeren.

Acties:

- *Het DB wil in essentie de afspraken over kavelruil, bedrijfsvergroting, stimuleren verbreding en agrarisch natuurbeheer handhaven of uitbreiden.*
- *Het DB wil vasthouden aan de afspraken over aanpassing van peilbesluiten vanaf 2007. In het kader van de agenda voor de westelijke veenweiden wil het DB daarbij verkennen in hoeverre een andere aanpak van het peilbeheer de problemen van bodemdaling en versnippering van het watersysteem kan oplossen.*
- *Het DB verzoekt rijk en provincies te bezien op welke manier de afspraken over agrarische structuurversterking na het stoppen van de KIGH worden voortgezet.*

3.3 Recreatie

In de evaluatie is duidelijk geworden dat het moeilijk is financiering te vinden om de ambities op het gebied van watersport uit te voeren. Daarnaast is gebleken dat er geen heldere uitvoeringsafspraken zijn gemaakt over eigendom, beheer, onderhoud, en financiering van knooppunten, startpunten en nieuwe paden. Daardoor is ook de grondverwerving niet van de grond gekomen.

De financiering van recreatieve voorzieningen verandert door aanpassingen in het Rijksbeleid. Enerzijds richt het Rijk zich alleen nog maar op de landelijke routenetwerken voor fietsen en wandelen. Anderzijds stelt het Rijk middelen beschikbaar voor nationale landschappen, waarbij toegankelijkheid een belangrijk doel is. Daarnaast stimuleren de provincies recreatieve voorzieningen. *De balans van deze veranderingen is nog niet duidelijk.*

Acties:

- *Het DB vermindert de ambities op het gebied van watersport tot een niveau waarop mogelijkheden voor financiering realistisch is.*
- *Het DB wil het ambitieniveau van de fiets- en wandelpadenplannen in de Venen handhaven, voor zover de financiële ruimte in de programma's reikt. Het DB wil bindende afspraken met de partners (met name gemeenten en recreatieschappen) over de realisering maken.*

3.4 Natuur

Onderzoek door een werkgroep toont aan dat door herbegrenzing van een deel (250-300 ha) van de nog niet gerealiseerde natuur in de Gemeente De Ronde Venen substantiële besparingen op de inrichtingskosten en een versterking van de Natte As mogelijk zijn. Voorwaarde is dat de natuuropgave in de polder Groot Mijdrecht (Noord en Zuid) en daarmee de verbinding met Botshol en omgeving gehandhaafd blijft en gerealiseerd wordt. In de provincie Zuid-Holland is geen meerwaarde van herbegrenzing gevonden. Tevens toont het onderzoek aan dat met herbegrenzing (bij volledige realisatie) in de polder Wilnis-Vinkeveen robuustere waterhuishoudkundige eenheden mogelijk zijn. Door meer natuurhectares hier te realiseren kan bovendien op een goede manier invulling gegeven worden aan het principe functie volgt peil. Het DB is zich bewust van de discussie over de begrenzing van de natuur in 1999-2000 in de gebiedscommissie Gagel-Donkereind. Tevens is het DB zich bewust dat in een deel van het gebied rond 1990 een landinrichting is afgerond, waarbij een aantal nieuwe

boerderijen is ontstaan. Draagvlak voor natuur in dit gebied is in het verleden zeer moeizaam gevonden.

Zowel vanuit nieuwe inzichten in het waterbeheer van veenweiden als vanuit het natuurbeleid (robuuste verbindingen, zie §2.4) worden hier eerdere besluiten ter discussie gesteld. De haalbaarheid voor nieuw beleid is afhankelijk van de beschikbaarheid van voldoende middelen voor flankerend beleid. Herschikking van huiskavels en uitplaatsing van enkele (grotere) bedrijven lijken hiervoor nodig. Vanuit het Fonds Economische Structuurversterking (FES) kunnen hiervoor mogelijk middelen ingezet worden.

Het DB wil:

- *de EHS langs Amstel en Kromme Mijdrecht (circa 250-300 ha) herbegrenzen in de polder Wilnis-Vinkeveen e.o.*
- *deze herbegrenzing in een actieve gebiedsaanpak in samenspraak met de betrokken grondgebruikers uitwerken als onderdeel van de agenda westelijke veenweiden.*
- *voor het uit de EHS gehaalde gebied met de grondgebruikers onderzoeken welke perspectieven voor duurzaam landgebruik ontwikkeld kunnen worden.*
- *de aangepaste begrenzing van de EHS in 2007 in herziene natuurgebiedsplannen vastleggen.*

Voor het overgrote deel van de Venen blijft de realisatiestrategie voor de natuuropgave verwerving, inrichting en overdracht voor beheer aan Staatsbosbeheer of Vereniging Natuurmonumenten. In de provincie Utrecht is overal particulier natuurbeheer mogelijk maar zal dit niet actief worden gestimuleerd. De Provincie Zuid-Holland heeft in een aantal gebiedsdelen particulier beheer uitgesloten.

In de evaluatie is geconstateerd dat de realisatiekosten voor nieuwe natuur beduidend hoger uitvallen dan in de jaren '90 geraamd. Rijk en provincies hebben een nieuw systeem van normkosten en normbijdragen ontwikkeld, op basis waarvan prestatieafspraken worden gemaakt. Een eerste globale doorrekening geeft aan dat de normbijdragen op basis van de te realiseren natuurdoelen de kosten voor circa 90-95% dekken. Echter aan deze inschatting zit ook een risicomarge die afhangt van de specifieke omstandigheden in een gebied. Zo is het benodigde aan inpassingsmaatregelen afhankelijk van de waterhuishouding en bebouwing. En het nutriëntengehalte van de bodems kan de kosten van de inrichtingsmaatregelen bepalen. Indien er meer of uitgebreidere maatregelen nodig zijn om de natuurdoelen te bereiken, kan het tekort op de inrichtingskosten oplopen.

- *Het DB wil dat Rijk en provincies afspraken maken hoe om te gaan met de mogelijke extra kostenposten boven de gemiddelde normbijdragen.*

Voor natuurwaarden in het blijvend agrarisch gebied, gaat het DB uit van de uitvoering van het beleid in het kader van de subsidieregeling agrarisch natuurbeheer (SAN), zoals vastgelegd in de provinciale beheersgebiedsplannen. Aanvullend kunnen regelingen voor soortenbeleid, landschapselementen en randenbeheer (bermen en sloten) van grote betekenis zijn voor de natuurwaarden.

- *Het DB wil de natuurwaarden in het agrarisch gebied versterken met samenhangende pakketten van groene en blauwe diensten (zie ook §2.2).*

[Deze paragraaf nog aanvullen met informatie over begrenzing en beheersplannen voor Natura 2000 gebieden (Vogel- en Habitatrictlijn: Botshol en Nieuwkoopse plassen).]

3.5 Water

Centraal in het Plan van Aanpak 1998 staat de afspraak tot het actualiseren van peilbesluiten. In de afgelopen periode zijn hierover afspraken gemaakt met de waterschappen. De peilbesluiten worden opgenomen in watergebiedsplannen.

In de evaluatie is gebleken dat de opgaven voor met name het duurzaam beheer van het veenweidegebied en van de inpassing van nieuwe natuur hierin tot hoge kosten leiden (zie §3.4). Deze waren onvoldoende gedekt in de oorspronkelijke begroting. Het DB gaat ervan uit dat de kosten voor inpassing van nieuwe natuur voldoende gedekt worden door de nieuwe normbijdragen vanuit het Rijk. Voor de duurzame waterhuishoudkundige inrichting van de veenweidegebieden worden in het kader van de agenda voor de westelijke veenweiden afspraken gemaakt over financiering van hoogwatervoorzieningen en investeringen in functie volgt peil (zie §2.2).

Vanuit nieuwe inzichten van waterbeheer (21^e eeuw) volgt een behoefte aan meer ruimte voor water. De waterschappen brengen deze ruimtevraag in beeld. Waterschappen (onder meer AGV-Waternet) werken aan regelingen (op vrijwillige basis) om schade bij waterberging en verminderde drooglegging te compenseren. Het DB zorgt voor afstemming met andere opgaven (onder meer ecologische verbindingzones) en zorgt voor de afstemming van de uitvoering

van de verschillende opgaven, onder meer door de inzet van grondverwerving en kavelruil en blauwe diensten.

De opgaven om de waterkwaliteit af te stemmen op de functies en om de gewenste kwaliteit van de ontvangende waterlichamen te bereiken, worden uitgewerkt in de afspraken rond de invoering van de Kaderrichtlijn Water.

Bestrijding van verdroging van natuurgebieden is afgelopen jaren voor een aantal gebieden projectmatig uitgewerkt met wisselende resultaten. Een “taskforce” brengt in beeld welke beleidsversterking nodig is om de doelstellingen te halen. In het voorjaar van 2006 zullen aanvullende maatregelen en prioriteiten in beeld gebracht worden.

Het DB wil:

- *vasthouden aan de afspraak dat peilbesluiten/watergebiedsplannen uiterlijk in 2007 worden vastgesteld.*
- *de vraag naar meer ruimte voor water afstemmen met de andere uitvoeringsopgaven, onder meer met de inzet van grondverwerving en kavelruil*
- *de maatregelenpakketten nodig voor het behalen van de doelstellingen vanuit de Kaderrichtlijn Water voor uitvoering programmeren*
- *verdrogingsbestrijding programmatisch uitwerken aan de hand van de uitkomsten van de taskforce.*

[pm Concretisering opgaven naar operationele doelen en inzet van maatregelen]

3.6 Milieu

De provincies werken momenteel de milieupgaven in het kader van de ILG uit. Zo worden onder meer de milieutekorten van de gebieden van de ecologische hoofdstructuur in beeld gebracht. Thema's zijn verdroging, verzuring en vermessing. Vanuit de provincies worden ook geluid, bodemverontreiniging en grondwaterbescherming van belang geacht. Een aantal maatregelen zal primair landelijk moeten worden genomen. Het DB zal bezien welke gerichte maatregelen in het gebied kunnen worden genomen om de doelen te bereiken.

[pm Concretisering opgaven verwacht voorjaar 2006.]

3.7 Plattelandsontwikkeling

Duidelijker mededoel plan:

Vergroten economische vitaliteit, o.a. door: Verbreding landbouw, verruiming functies; ontwikkeling toerisme,

Vergroten leefbaarheid kleine kernen, o.a. door: ondersteuning soc. cult. voorzieningen in dorpen; verkeersveiligheid; bereikbaarheid openbaar vervoer;

Uitwerking merk en marketing Groene Hart: Bijzondere positie de Venen.

Uitvoering meerjarenprogramma beeldende kunst (2004); bij inrichtingsprojecten en gebiedspromotie (o.a. dag van het Veen)

vraag naar prioriteiten in het gebied;

PM Concretisering doelen en opgaven

3.8 Uitvoeringsproces/Overig

- *Planologische inpassing: Nieuwe keuzen verwerken in Streekplannen, adequate bestemmingsplannen ondersteunen uitvoering*
- *uitvoering versterken, verantwoordelijkheden partners in uitvoering: regie uitvoering DB en AB de Venen, ondersteund door programmteam en ambtelijk netwerk*
- *MER*
- *Onderzoek, gegevensbeheer, Evaluatie en monitoring*
- *Programma-communicatie: voorlichting, werving projecten, PR mede in relatie tot Groene Hart, netwerkbijeenkomsten, d.m.v. website, brochures, publicaties, etc.*

4. OPGAVEN HERIJKT PLAN DE VENEN 2006

Natuur

thema	Operationeel doel	Prestatie-indicatoren 07-13	Budget 07-13	Prestatie-indicatoren 13-20	Budget 13-20
Biodiversiteit en kwaliteit leefomgeving	<u>Utrecht</u> Bestaande natuur: 1535 ha Nieuwe EHS de Venen: 2501 ha Xtra Natte As: 400 ha	<u>Utrecht</u> Verwerven EHS: 1590 ha Inrichten EHS: 1220 ha Beheer EHS: 2820 ha	<u>Utrecht</u> 48-58 m € 6-18 m € ?? m €/jr	<u>Utrecht</u> Verwerven EHS: 682 ha Inrichten EHS: 1220 ha Beheer EHS: 4436 ha	<u>Utrecht</u> 20-25 m € 6-18 m € ?? m €/jr
	<u>Zuid-Holland</u> Bestaande natuur: ha EHS de Venen: 1237 ha Xtra Natte As: 120-170 ha	Knelpunten robuuste verbindingen: <i>nader te bepalen, afhankelijk van variantkeuze</i> Te realiseren ecologische verbindingzones: ?? km (NB = onderdeel EHS ha)	<u>Zuid-Holl</u> 19-24 m € 3-9 m € ?? m €/jr	Knelpunten robuuste verbindingen: <i>nader te bepalen, afhankelijk van variantkeuze</i> Te realiseren ecologische verbindingzones: ?? km (NB = onderdeel EHS ha)	<u>Zuid-Holl</u> 8-10 m € 3-9 m € ?? m €/jr

	Milieukwaliteit in EHS/VHR/Nbw Vochttoestand Zuurgraad Voedselrijkdom Geluidsbelasting Stank Licht Verdroging	Door provincie geformuleerd maatregelpakket gerealiseerd in . <i>Wordt nader bepaald in project milieutekorten + beheersvisies beschermingsgebieden</i> EHS ... ha VHR ...ha (Vogel habitat richtlijn gebieden) Nbwha (Natuurbeschermingswet gebieden) Opheffen verdroging in 2018; aanpak ... ha (<i>mede afhankelijk van uitkomsten Taskforce</i>)		Door provincie geformuleerd maatregelpakket gerealiseerd in . <i>Wordt nader bepaald in project milieutekorten + beheersvisies beschermingsgebieden</i> EHS ... ha VHRha (Vogel habitat richtlijn gebieden) Nbwha (Natuurbeschermingswet gebieden) Opheffen verdroging in 2018; aanpak ... ha (<i>mede afhankelijk van uitkomsten Taskforce</i>)	
	<u>Soorten bescherming</u> Habitat van .. Zoals beschreven in mjp Uitvoering soortenbeleid	Uitvoering soortbeschermingsplannen Groene Glazenmaker, Moerasvogels, +	<i>Nog niet begroot</i>	Uitvoering soortbeschermingsplannen Groene Glazenmaker, Moerasvogels,	<i>Nog niet begroot</i>
	<u>Natuurwetgeving</u>	Aanwijzing VHR gebieden (Botshol, Nieuwkoopse Plassen), Nb-wet: Schraallanden de Meije, Armenland-Ruwiel, ..., Winkel; opstellen beheersvisies uitvoering maatregelen	<i>Nog niet begroot</i>	VHR gebieden (Botshol, Nieuwkoopse Plassen), Nb-wet: Schraallanden de Meije, Armenland-Ruwiel, ..., Winkel; uitvoering maatregelen	<i>Nog niet begroot</i>
	Natuurbeheer buiten de EHS Weidevogels Wintergasten Overig agr. natuurbeheer Natuurbraak Natte natuur	<i>Invullen realisatie Beheersgebiedsplannen</i> <u>Utrecht</u> Weidevogels 1800 ha Wintergasten ...ha Overig agr. Natuurbeheer ha Natuurbraak ha	<i>Nog niet begroot</i>	<i>Invullen realisatie Beheersgebiedsplannen</i> <u>Utrecht</u> Weidevogels 1800 ha Wintergasten ...ha Overig agr. Natuurbeheer ha Natuurbraak ha	<i>Nog niet begroot</i>

Recreatie

Thema	Operationeel doel	Prestatie-indicatoren 07-13	Budget 07-13	Prestatie-indicatoren 13-20	Budget 13-20
Recreatief aantrekkelijke provincie utrecht <ul style="list-style-type: none"> gezond woon en werkklimaat opheffen tekorten dagrecreatie toegankelijkheid groene ruimte ruimte voor recreatief ondernemerschap 	<u>Grootschalig groen, recreatie om de stad</u> Capaciteit: 20 pers per dag per ha Vrij toegankelijk Bereikbaar vanuit woonomgeving via met name wandel en fietspaden Regionaal groen Dagrecreatie in de stedelijke omgeving, volledig opengesteld en vrij toegankelijk.	<u>Provincie Utrecht (Marickeland)</u> Verwerven: 117 ha Inrichten: 175 ha Beheer: 175 ha <u>Provincie Zuid-Holland</u> <i>Geen opgave</i>	<u>Utrecht</u> 3,5-4,3m € 8,3 m € ?? m €/jr	<u>Provincie Utrecht (Marickeland)</u> Verwerven: 0 ha Inrichten: 0 ha Beheer: 175 ha <u>Provincie Zuid-Holland</u> <i>Geen opgave</i>	?? m €/jr
	<u>Dagrecreatie volledig opengesteld en vrij toegankelijk.</u>	<i>Provincie Utrecht/ Zuid-Holland: Verwerven, inrichten en beheer van Startpunten en knooppunten. Grondverwerving ook voor paden.</i> <u>Provincie Utrecht</u> Verwerven: 70 ha Inrichten: 45 ha Beheer: 45 ha??+ <i>bestaand</i> <u>Provincie Zuid-Holland</u> Verwerven: 30 ha Inrichten: 20 ha Beheer: 20 ha??+ <i>bestaand</i>	<i>Provincie Utrecht/ Zuid-Holland: Verwerven, inrichten en beheer van Startpunten en knooppunten. Grondverwerving ook voor paden.</i> <u>Provincie Utrecht</u> Verwerven: 15 ha Inrichten: 40 ha Beheer: 85 ha??+ <i>bestaand</i> <u>Provincie Zuid-Holland</u> Verwerven: 10 ha Inrichten: 20 ha Beheer: 40 ha??+ <i>bestaand</i>	<u>Utrecht</u> 2,1-2,5m € 1,9 m € ?? m €/jr <u>Zuid-Holl</u> 0,9-1,1m € 0,9 m € ?? m €/jr	<u>Utrecht</u> 0,5 m € 1,9 m € ?? m €/jr <u>Zuid-Holl</u> 0,3 m € 0,9 m € ?? m €/jr

	<u>Landelijke routenetwerken</u> <u>Provinciale routenetwerken</u> Ontwikkelen en versterken van de toegankelijkheid Voor EHS en Nationale landschappen	<i>Nb Nieuwe paden en routes:</i> <u>Provincie Utrecht</u> Wandelen: 20 km Natuurpad 8 km Fietsen: 20 km <u>Provincie Zuid-Holland</u> Wandelen: 10 km Natuurpad 4 km Fietsen: 10 km Varen: routes gerealiseerd; <i>Beheersopgave niet bekend</i>	<u>Utrecht</u> 1,4-2,1m € 0,2 m € 2,9-4,3m € <u>Zuid-Holl</u> 0,7-1m € 0,1 m € 1,4-2,2m €	<i>Nb Nieuwe paden en routes:</i> <u>Provincie Utrecht</u> Wandelen: 20 km Natuurpad 8 km Fietsen: 20 km <u>Provincie Zuid-Holland</u> Wandelen: 10 km Natuurpad 5 km Fietsen: 10 km Varen: routes gerealiseerd; <i>Beheersopgave niet bekend</i>	<u>Utrecht</u> 1,4-2,1m € 0,2 m € 2,9-4,3m € <u>Zuid-Holl</u> 0,7-1m € 0,2 m € 1,4-2,2m €
	<u>Ruimte voor recreatief ondernemerschap</u> Opheffen van belemmeringen via: <ul style="list-style-type: none"> - verminderen van regelgeving - vergroten en verspreiden van kennis - streekplannen en bestemmingsplannen 	<i>.... Artikel 19 procedures</i> <i>Passende bestemmingsplannen voor: gemeenten</i>	<i>pm</i>	<i>Passende bestemmingsplannen voor alle gemeenten.</i>	<i>pm</i>

Landschap

Thema	Operationeel doel	Prestatie-indicatoren 07-13	Budget 07-13	Prestatie-indicatoren 13-20	Budget 13-20
Behoud en versterking van het landschap <ul style="list-style-type: none"> • identiteit, diversiteit en belevingswaarde • internationaal unieke en nationaal kenmerkende landschappen • versterking van de ruimtelijke kwaliteit van gebouwen, dorpen, steden en landschappen 	<u>Ontwikkelen nationaal landschap Groene Hart</u> - (Kern)kwaliteiten zijn omschreven in Nota Ruimte: uitgewerkt in Ontwikkelingsprogramma Groene Hart - Toegankelijk - Realisatie binnen kaders gesteld in de Nota Ruimte	Realisatie van het OP Groene Hart Landschapsontwikkelingskader voor gemeenten Realisatie recreatiedoelstellingen (zie hierboven). Ontwikkelen systeem groenblauwe diensten voor ontwikkeling en beheer.	<i>Nog niet begroot</i>	Realisatie van het OP Groene Hart Landschapsontwikkelingskader voor gemeenten Realisatie recreatiedoelstellingen (zie hierboven). Ontwikkelen systeem groenblauwe diensten voor ontwikkeling en beheer.	<i>Nog niet begroot</i>
	<u>Architectuur en Cultuurhistorie in Ruimtelijk Beleid</u> Realisatie van de acties die zijn opgenomen in het Actieprogramma Ruimte en Cultuur. Bij het maken van plannen en het opstellen van ambities voor de inrichting van een gebied zijn architectuurbeleid en cultuurhistorie uitdrukkelijk zichtbaar gemaakt.	Realisatie van het OP Groene Hart	<i>Nog niet begroot</i>	Realisatie van het OP Groene Hart	<i>Nog niet begroot</i>

Landbouw

Thema	Operationeel doel	Prestatie-indicatoren 07-13	Budget 07-13	Prestatie-indicatoren 13-20	Budget 13-20
Duurzame landbouw: - is maatschappelijk gewaardeerd - heeft een goede marktpositie en levert kwalitatief hoogwaardige producten - is toekomstgericht om op de lange termijn concurrerend te kunnen blijven produceren - draagt bij aan het behoud en de ontwikkeling van een toegankelijk landschap - gebruikt natuurlijke hulpbronnen duurzaam -	<u>Grondgebonden landbouw</u> Verbetering van de ruimtelijke structuur Verbetering van de landbouwkavels	<u>Provincie Utrecht</u> Kavelruil: 470 - 2520 ha Inrichten/kavelaanv.: 470 - 2520 ha <u>Provincie Zuid-Holland</u> Kavelruil: 230 - 1260 ha Inrichten/kavelaanv.: 230 - 1260 ha	<u>Utrecht</u> 1-1,4 m € 0,1-1,2m € <u>Zuid-Holl</u> 0,4-0,7m € 0,1-0,6m €	<u>Provincie Utrecht</u> Kavelruil: 470 - 2520 ha Inrichten/kavelaanv.: 470 -2520 ha <u>Provincie Zuid-Holland</u> Kavelruil: 230 - 1260 ha Inrichten/kavelaanv.: 230 -1260 ha	<u>Utrecht</u> 1-1,4 m € 0,1-1,2 m € <u>Zuid-Holl</u> 0,4-0,7 m € 0,1-0,6 m €
	<u>Duurzaam ondernemen</u> Bevorderen van een duurzame productie door de land- en tuinbouw door: <ul style="list-style-type: none"> - verminderen gebruik gewasbeschermingsmiddelen, mineralen en energie - sluiten van kringlopen van mineralen - bevorderen duurzaam bodemgebruik - het gebruik van duurzaam geproduceerde grondstoffen - hergebruik van reststoffen - bijdragen aan een vergroening van de economie (biobased economy) - versterking van biologische landbouw 	<i>Nog niet geprogrammeerd</i> De provincies kunnen projectvoorstellen doen voor pilots duurzame productie (w.o. agrobiodiversiteit en duurzaam bodemgebruik in de landbouw) die voldoen aan het beoordelingskader voor deze pilots.	<i>Nog niet begroot</i>	<i>Nog niet geprogrammeerd</i> De provincies kunnen projectvoorstellen doen voor pilots duurzame productie (w.o. agrobiodiversiteit en duurzaam bodemgebruik in de landbouw) die voldoen aan het beoordelingskader voor deze pilots.	<i>Nog niet begroot</i>

Water

Thema	Operationeel doel	Prestatie-indicatoren 07-13	Budget 07-13
Het op orde krijgen en houden van een duurzaam watersysteem tegen aanvaardbare maatschappelijke kosten.	<i>Regionaal waterbeheer</i> Instandhouden en versterken van gezonde en veerkrachtige regionale watersystemen, waarmee een duurzaam gebruik gegarandeerd is. Vaststelling GGOR (gewenst grond- en oppervlaktewater regiem) door waterschappen. Het actuele grond- en oppervlaktewater regiem (AGOR) bevindt zich binnen de marges van het GGOR.	Vastgestelde watergebiedsplannen (inclusief peilbesluiten) per 2008	<i>Nog niet begroot</i>
	<i>Waterkwaliteit</i> Bereiken van een goede ecologische kwaliteit van de stroomgebieden van Rijn, Maas, Schelde en Eems, alsmede het deltagebied om duurzaam gebruik van water te waarborgen.	Maatregelen KRW goede ecologische kwaliteit oppervlaktewaterlichamen Maatregelen behoudsdoelstelling natura 2000 gebieden	<i>Nog niet begroot</i>

Bodem

Thema	Operationeel doel	Prestatie-indicatoren 07-13	Budget 07-13
De gebruiksmogelijkheid en van de bodem moet behouden blijven of worden hersteld.	<i>Duurzaam bodemgebruik</i> Afstemmen van het gebruik van de bodem op de aanwezige bodemkwaliteit.	Gebiedsspecifieke aanpak toemaakdekken vastgelegd in procedures bodembescherming en afvalstoffenbehandeling	<i>Nog niet begroot</i>
	<i>Bodemsanering</i> Realiseren van de gewenste bodemkwaliteit in het landelijk gebied door sanering	<i>Percentage spoedeisende gevallen van bodemverontreiniging gesaneerd ??</i> <i>Of aantal bodem saneringsprestaties</i> <i>Aantal saneringen</i> <i>Aantal onderzoeken.</i>	<i>Nog niet begroot</i>

Sociaal Economische Vitalisering

thema	Operationeel doel	Prestatie-indicatoren 07-13	Budget 07-13
Benutten van de economische en sociale potenties van plattlandsgebied en ten behoeve van: <ul style="list-style-type: none"> - diversiteit aan omgevingskwaliteit van het buitengebied - voorzieningenniveau en leefbaarheid van het platteland - de Nederlandse economie - de maatschappelijke vraag naar platteland 	Stimuleren van passende economische ontwikkeling Wegnemen van bestaande belemmeringen in het rijksbeleid voor economische activiteit op het platteland Stimuleren van ondernemerschap in plattlandsgebieden Bevorderen van (gebiedsgerichte) innovaties met economische meerwaarde Bevorderen van kennisontwikkeling en kennisverspreiding t.b.v. initiatiefnemers en andere overheden Bevorderen van samenwerking en afstemming binnen en tussen overheden	<i>Vervolg leader plus aanpak wijdse veenweiden/veenweidepact uitwerken</i>	<i>Nog niet begroot</i>
	<u>Vergroten burgerparticipatie</u> Bewoners voelen zich verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het platteland, nemen initiatieven en denken, praten en beslissen mee.	<i>Vervolg leader plus aanpak wijdse veenweiden/veenweidepact uitwerken</i>	<i>Nog niet begroot</i>
	<u>Verbeteren sociale infrastructuur</u> Behouden en verbeteren van sociale verbanden en de organisatie van voorzieningen en diensten.	<i>Vervolg leader plus aanpak wijdse veenweiden/veenweidepact uitwerken</i>	<i>Nog niet begroot</i>

5. UITVOERING

Nader uitwerken (2006)

- *Gebiedscontract*
- *actualiseren Aankoop Strategie Plan (ASP)*
- *Eigendom, beheer, onderhoud (EBO) recreatie voorzieningen regelen*
- *Uitwerking Landschapskader voor deelgebieden*
- *Doelstellingen + maatregelen Kader Richtlijn Water (KWR)*
- *Natuurgebiedsplan aanpassen aan keuzen Natte As*
- *MERprocedure uitwerken!!: varianten EHS begrenzing en polderpeilbeheer*
- *Modulair werken + subsidieregelingen in kader ILG*

Kaart Ruimtelijke Keuzen